

*Judenaktion am 9/10 November 1938*¹ (de 'Reichskristallnacht'). Eind '39, begin '40 kreeg hij de gelegenheid, zich zowel in Silezië als in een geannexeerd deel van Polen grondig in te werken op de terreinen die door de *Sicherheitspolizei*, de *Sicherheitsdienst* en de *Ordnungspolizei* bestreken werden. Het was een onderscheiding dat naast zijn onmiddellijke superieur, de *Höhere SS- und Polizeiführer Südost*, alleen hij door Himmler als kandidaat genoemd werd voor de functie van *Höhere SS- und Polizeiführer* in bezet Nederland; in het al gememoreerde gesprek dat Hitler en Himmler op 22 mei voerden, viel de keus op *SS-Brigadeführer* Rauter.

★

Afgezien nog van de duels waarin Hanns Rauter als *Korps*-student verwickeld geraakt was (zijn gelaat droeg er de sporen van), had hij van '14 af bijna twintig jaar lang gevochten – gevochten als militair dan wel als lid of leider van rechts-autoritaire bewegingen. Voor niets anders had hij tijd gehad; misschien voor sport, maar kunst en cultuur waren een gesloten boek voor hem gebleven. Geheel in beslag genomen door de eeuwige beslommeringen van het militaire of semi-militaire bedrijf, geheel opgaand in de ruimoerige '*Männerbünde*' wier activiteiten zijn dagen gevuld hadden, was hij niet aan een huwelijk toegekomen. Vijf-en-veertig was hij, toen hij (1937) eindelijk tijd vond voor het stichten van een gezin. Een nog geen twintigjarig meisje van goede familie werd zijn vrouw. Ze begon met hem een zoon te schenken. Toen daar tot zijn teleurstelling drie dochters op volgden, kon hij, althans in *SS*-kringen, 'duidelijk liefdeloos en ongevoelig' over haar spreken.² Misschien was dat maar pose. Het ideaal immers dat Rauter zijn gehele leven najoeg, was dat van de onverbiddelijke, spijkerharde krijger en het leven dat hij gekozen had, vormde hem steeds meer in die richting.

Hij was een geboren bendehoofd, een *condottiere*: moedig op het doldrieste af, onbarmhartig jegens anderen, maar ook jegens zichzelf. Na de verwarring van de Oostenrijkse jaren waarin hij het, al zijn bezeten inspanning ten spijt, op zijn veertigste toch niet verder gebracht had dan tot riskant maar goeddeels mislukt avonturieren, moet hij na zijn intrede in de *SS* het gevoel gekregen hebben dat het zwalkende schip van zijn leven eindelijk op vaste koers was komen te liggen. En welk een perspectief opende zich! Bij het

¹ Brief, 15 maart 1939, van de *Führer des SS-Oberabschnitts Südost* aan Himmler (a.v., 5663). ² H. W. van Etten: 'Rauter', p. 5 (Doc I-447, a-15).